

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Τα Θερινά τα Σινεμά

Ομάδα Περιβάλλοντος

Αθήνα 1994

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	2
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ (ΕΤΟΥΣ 1994)	5
I. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ.....	6
Α) Έτος πρώτης λειτουργίας.....	6
Β) Χαρακτηριστικά του χώρου	6
Γ) Εξοπλισμός.....	8
Δ) Απασχολούμενο προσωπικό.....	10
Ε) Δικαιώματα Προβολής.	11
ΣΤ) Ιδιοκτησιακό καθεστώς.	11
II. ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ	13
III. ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΡΧΗ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ.....	17
IV. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΘΕΡΙΝΑ.....	19
V. ΠΙΝΑΚΕΣ.....	20

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η Ερευνητική Ομάδα που πραγματοποίησε την έρευνα για "ΤΑ ΘΕΡΙΝΑ ΤΑ ΣΙΝΕΜΑ" εργάστηκε εθελοντικά . Μέλη της ήταν είτε απασχολούμενοι στο ΕΚΚΕ (σημερινή «Ομάδα Περιβάλλοντος») είτε συνάδελφοι εκτός ΕΚΚΕ.

Από το ΕΚΚΕ συμμετείχαν οι :

Τσακίρης Κώστας, οικονομολόγος - περιφερειολόγος ΙΑΑΚ/ΕΚΚΕ, υπεύθυνος οργάνωσης και συντονισμού της ομάδας.

Σακελλαρόπουλος Κώστας, οικονομολόγος-πολεοδόμος ΙΑΑΚ/ΕΚΚΕ, στατιστική επεξεργασία των στοιχείων

Θεοδωρόπουλος Κώστας, οικονομολόγος ΕΚΚΕ, στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων

Δήμου Ντίνα, κοινωνιολόγος ΕΚΚΕ, ταξινόμηση υλικού και γραμματειακή υποστήριξη

Συνάδελφοι (και φίλοι) οι οποίοι συμμετείχαν στην Ομάδα χωρίς να εργάζονται στο ΕΚΚΕ, ήταν οι :

Γκότσης Ηλίας, κοινωνιολόγος, συλλογή υλικού

Ολυμπίου Αργυρώ, κοινωνιολόγος, συλλογή υλικού

Λυκοβίτης Χάρης, οικονομολόγος, συλλογή υλικού

Κουτσάκης Γιώργος, εισαγωγή στοιχείων και μηχανογραφική επεξεργασία αποτελεσμάτων.

Επίσης, ουσιαστική συμμετοχή στις εργασίες της ερευνητικής ομάδας, είχαν οι **Γασπαρινάτος Κώστας** και **Ιωαννίδης Γιάννης**, υπεύθυνοι των Δημοτικών Θερινών των Δήμων Κορυδαλλού και Μοσχάτου αντίστοιχα.

Προκειμένου να γίνει δυνατή η καταγραφή των εν λειτουργία μονάδων σ' όλη την Ελλάδα, διασταυρώσαμε το αρχείο της Πανελληνίας Ένωσης Επαγγελματιών Θερινών Κινηματογράφων (ΠΕΕΘΚ) με τα πελατολόγια των Εταιρειών Διανομής καθώς επίσης και με πληροφορίες από το Τμήμα κινηματογράφου του Υπ. Πολιτισμού.

Η συνεργασία ήταν άριστη τόσο με τον **κ. Ρίγγα**, Πρόεδρο της ΠΕΕΘΚ, που μας παραχώρησε όλο το αρχείο του, όσο και με τη πλειοψηφία των Εταιρειών Διανομής (μία αρνήθηκε) που μας παραχώρησαν τα πελατολόγια της προηγούμενης χρονιάς (1993), καθώς και με την **κ. Μηλιτσοπούλου** αρμόδια για τους θερινούς κινηματογράφους στο Τμήμα κινηματογράφου του Υπ. Πολιτισμού, για τη παροχή πληροφοριών.

Η αντιμετώπιση από τους ίδιους τους Αιθουσάρχες - Υπεύθυνους των Θερινών ήταν από καλή έως άριστη τόσο στην Αττική όσο και στο Ν. Θεσσαλονίκης (αν εξαιρέσουμε τις 4 αρνήσεις για συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, όλες σε παραθεριστικές μονάδες της Αττικής),

Η έρευνα περιορίστηκε στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης από την έλλειψη χρημάτων. Για τον ίδιο λόγο αλλά και από την έλλειψη «ελεύθερου χρόνου» από κάποιο χρονικό σημείο και μετά δεν αναλύθηκαν - αξιοποιήθηκαν περισσότερο τα, οικονομικά κυρίως στοιχεία, τα οποία έχουν συλλεχθεί.

Προκειμένου να έχουμε σαφή εικόνα της λειτουργίας των Θερινών, θεωρήσαμε ότι απαρτίζουν ιδιαίτερο «οικονομικό κλάδο». Έτσι έγινε συμπλήρωση ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου ανά «μονάδα», δηλαδή ανά θερινό κινηματογράφο, σε συνέντευξη με τον Αιθουσάρχη (αν ήταν «επιχείρηση» ή «οικογενειακή επιχείρηση») - Υπεύθυνο (αν ήταν Δημοτική επιχείρηση).

Το ερωτηματολόγιο είχε τα εξής μέρη:

1. Γενικά χαρακτηριστικά της μονάδας
2. Θέση του κινηματογράφου στην περιοχή
3. Εσωτερική διαμόρφωση χώρου
4. Εξοπλισμός
5. Οικονομικά στοιχεία λειτουργίας (5ετία)
6. Ατομικά στοιχεία αιθουσάρχη - υπεύθυνου. (Κοινωνικά χαρακτηριστικά)
7. Ιστορικό Δημοτικών Θερινών

8. Γνώμες - Προτάσεις

Παρουσίαση των πρώτων αποτελεσμάτων έγινε το Σεπτέμβρη του 1994 σε αίθουσα του ΕΚΚΕ καθώς επίσης και τον Ιούνιο 1997 στο Συνέδριο «Πόλεις και Κινηματογράφοι», στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κορυδαλλού.

Για την Ερευνητική Ομάδα

Κώστας Τσακίρης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ (ΕΤΟΥΣ 1994)

Η έρευνα για τους θερινούς κινηματογράφους πραγματοποιήθηκε από το Μάρτη έως τον Οκτώβρη του 1994 (επιτόπια Ιούλη και Αύγουστο) σε 103 μονάδες (4 αρνήσεις, 99 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια). Οι συνεντεύξεις που έγιναν, καλύπτουν τους εν λειτουργία θερινούς κινηματογράφους στην περιοχή του Ν. Αττικής και Ν. Θεσσαλονίκης. Περιλαμβάνονται δηλαδή τόσο οι κινηματογράφοι των πέριξ της Αθήνας θερέτρων, όσο και οι Δημοτικοί κινηματογράφοι, μορφή οργάνωσης και λειτουργίας που ανεπτύχθη ιδιαίτερα κατά τα τελευταία έτη.
Κινηματογράφοι κινηματογράφοι

Συνολικά περιελήφθησαν στην έρευνα 99 κινηματογράφοι, εκ των οποίων 88 στην περιοχή του Ν. Αττικής και 11 στο Ν. Θεσσαλονίκης.

I. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΘΕΡΙΝΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ

Εδώ παρουσιάζονται τα πορίσματα της έρευνας κατά επί μέρους διερευνηθείσα παράμετρο. Διευκρινίζεται ότι ο αριθμός των απαντήσεων είναι διαφορετικός κατά ερώτηση και κατά συνέπεια τα εμφανιζόμενα ποσοστά αφορούν κάθε φορά διαφορετικό σύνολο απαντησάντων.

A) Έτος πρώτης λειτουργίας

Οι 54 κινηματογράφοι (49 στην Αττική και 5 στη Θεσσαλονίκη) πρωτολειτούργησαν μεταξύ των ετών 1958 και 1974, περίοδο που θεωρείται από τις πλέον ανθηρές για το θεσμό των θερινών κινηματογράφων.

Έκτοτε ο ρυθμός δημιουργίας θερινών κινηματογράφων μειώνεται συνεχώς. 11 κινηματογράφοι πρωτολειτούργησαν μεταξύ των ετών 1975 - 1986 και μόλις 7 μεταξύ των ετών 1987 - 93. 4 κινηματογράφοι λειτουργούν με την ίδια διεύθυνση που ξεκίνησαν μεταξύ των ετών 1941 - 57.

Σε 28 κινηματογράφους η διεύθυνση έχει αναληφθεί μεταξύ των ετών 1958 - 74 και σήμερα παραμένει η ίδια, σε 26 έχει αναληφθεί μεταξύ των ετών 1975 - 86, ενώ σε 40 κινηματογράφους (34 Αττική + 6 Θεσσαλονίκη) είτε υπάρχει αλλαγή διεύθυνσης, είτε ίδρυση νέας μονάδος μεταξύ των ετών 1987 - 93.

B) Χαρακτηριστικά του χώρου

Ο χώρος χαρακτηρίζεται πολύ καλός σε 11 περιπτώσεις (όλες στην Αθήνα), καλός σε 49 (45 αθηναϊκά) και μέτριος σε 25 (οι 6 στην Θεσσαλονίκη).

67 κινηματογράφοι (57 Α +10 Θ) ευρίσκονται στο εμπορικό κέντρο της πόλης (ή συνοικίας, αντιστοίχως), 69 (59 Α +10 Θ) γειτονεύουν με την

πλατεία της περιοχής.

Κοντά σε 85 (75 Α +10 Θ) κινηματογράφους υπάρχουν και άλλοι χώροι διασκέδασης (ταβέρνες, bar, κλπ).

Το parking κοντά σε κινηματογράφο χαρακτηρίζεται εύκολο σε 77 περιπτώσεις (58 κεντρικοί κινηματογράφοι και 19 απόκεντροι), ενώ δύσκολο χαρακτηρίζεται σε 18 περιπτώσεις.

76 από τους κινηματογράφους λειτουργούν σε ισόγειο χώρο, ενώ 12 σε ταράτσες.

Ο περιβάλλον χώρος είναι τελείως ελεύθερος από κτίσματα σε 41 (34 +7) περιπτώσεις, έχει κτίρια στη μια πλευρά του σε 13, από δύο πλευρές σε 15, ενώ σε 19 περιπτώσεις (15 +4) περικλείεται από κτίρια στις 3 πλευρές του.

Όσον αφορά την έκταση του οικοπέδου :

14 κινηματογράφοι έχουν συνολικό εμβαδόν κάτω των 400 τ.μ

14 κινηματογράφοι έχουν συνολικό εμβαδόν 400 τ.μ

12 κινηματογράφοι έχουν συνολικό εμβαδόν μεταξύ 400 - 600 τ.μ

13 έχουν συνολικό εμβαδόν 600 τ.μ, ενώ 29 είναι σαφώς μεγαλύτεροι με εμβαδόν μεταξύ 600 - 1000 τ.μ και 5 ακόμη μεγαλύτεροι (άνω των 1000 τ.μ).

Εμφανώς μικρότεροι είναι οι χώροι των κινηματογράφων της Θεσσαλονίκης, όπου κανείς δεν υπερβαίνει τα 700 τ.μ, ενώ 6 από τους 11 έχουν εμβαδόν μεταξύ 300 και 400 τ.μ. Στην Αττική παρουσιάζεται μεγαλύτερη διασπορά, όσον αφορά στην ευρυχωρία με :

28	κινηματογράφους μεταξύ	601 - 1000 τ.μ
22	«	401 - 600 τ.μ
21	«	250 - 400 τ.μ
5	πολύ μεγάλους	(άνω των 1000 τ.μ)

Αντιστοίχως ο αριθμός των καθισμάτων είναι συνήθως μεταξύ 300 - 450 θέσεων (σε 56 κινηματογράφους) ποσοστό 58,3%, με ισοκατανομημένους τους υπόλοιπους κινηματογράφους σε μικρούς (21 κάτω των 300 θέσεων -

21,9%) και μεγαλύτερους (19 άνω των 450 θέσεων - 19,8%).

Οι Αθηναϊκοί κινηματογράφοι είναι εμφανώς μεγαλύτεροι, γεγονός που αποτυπώνεται στο ότι οι 17 μεγαλύτεροι είναι εκεί, ενώ αντιθέτως στη Θεσσαλονίκη οι 6 από τους 11 (54,5%) είναι μικρότεροι των 300 θέσεων.

41 κινηματογράφοι (34 Αθήνα και 7 Θεσσαλονίκη) έχουν τραπεζάκια, διάσπαρτα μεταξύ των καθισμάτων, ο αριθμός των οποίων κατά βάση κυμαίνεται μεταξύ 10 - 20 ανά κινηματογράφο.

Ο χώρος της οθόνης συχνά περιβάλλεται από πράσινο. Σε 26 περιπτώσεις (22 Α + 4Θ) τα φυτά είναι πολλά, σε 50 περιπτώσεις λίγα, ενώ σε 15 δεν υπάρχουν φυτά.

Στην αριστερή και δεξιά πλευρά υπάρχει περισσότερο πράσινο (χωρίς σημαντικές διαφορές μεταξύ των 2 πλευρών), εφ' όσον 52 κινηματογράφοι έχουν πολύ πράσινο, 34 λίγο και μόνον 7 καθόλου.

Ως έξοδος κινδύνου χρησιμοποιείται σε 44 περιπτώσεις έξοδος που υπάρχει από την πλευρά της οθόνης και σε 20 περιπτώσεις η ίδια η είσοδος.

Οι τουαλέτες συνήθως είναι αριστερά η δεξιά της εισόδου (σε 73 κινηματογράφους) ενώ σε 12 περιπτώσεις είναι δίπλα στην οθόνη.

Επίσης η θέση του bar είναι πλησίον της εισόδου σε 76 κινηματογράφους (63,5%) και μόνο σε 15 (16,5%) από την πλευρά της οθόνης.

Γ) Εξοπλισμός.

Ο βαθμός ανανέωσης του εξοπλισμού (ήχος, μηχανή προβολής, bar) δεν παρουσιάζει διαφοροποιήσεις συσχετιζόμενες με το έτος ανάληψης της δ/νσης

του κινηματογράφου, δηλαδή ανεξαρτήτως παλαιότητας κινηματογράφου και χρονολογίας ανάληψης της σημερινής δ/νσης οι αλλαγές παρουσιάζουν την ίδια εικόνα.

Από τη διασταύρωση του έτους κτήσης του εξοπλισμού (ήχος, μηχανή προβολής, bar) με τη χρονική περίοδο που η σημερινή δ/νση ανέλαβε κάθε κινηματογράφο, προκύπτουν παρόμοια ποσοστά εν σχέσει με τα αντίστοιχα

των απλών κατανομών. Οι μικρές ποσοστιαίες αποκλίσεις οφείλονται στη διαφορά του συνολικού αριθμού των απαντησάντων και στις 2 σχετικές ερωτήσεις.

Ο εξοπλισμός του ήχου έχει αποκτηθεί προσφάτως (μεταξύ 1990 και 1994) από τους περισσότερους κινηματογράφους (62- ποσοστό 65,3%) στα πλαίσια ευρύτερων βελτιώσεων και ανακαινίσεων που έγιναν, κατά βάση από τους επιχειρηματίες που ανέλαβαν τη λειτουργία τους.

25 κινηματογράφοι προμηθεύτηκαν εξοπλισμό ήχου μεταξύ των ετών 1980-89 (ποσοστό 26,3%), ενώ 8 κινηματογράφοι διαθέτουν παλαιωμένο εξοπλισμό ήχου, αποκτηθέντα προ του 1980 (ποσοστό 8,4%).

Περισσότερο εκσυγχρονισμένοι είναι οι Αθηναϊκοί κινηματογράφοι (60 με πρόσφατο εξοπλισμό) έναντι των Θεσσαλονικιών (μόνον 2 κινηματογράφοι αντιστοίχως).

Στην ανανέωση του εξοπλισμού ήχου συντέλεσε σε σημαντικό βαθμό η ανάγκη ανταπόκρισης στις τεχνολογικές βελτιώσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια στον τομέα αυτό, ενώ αντιθέτως η ανανέωση των μηχανών προβολής έγινε σε σαφώς μικρότερη κλίμακα.

Έτσι, 43 κινηματογράφοι (38 A+5 Θ -ποσοστό 46,7%) απέκτησαν μηχανή προβολής μεταξύ 1990 - 94, 30 κινηματογράφοι διατήρησαν μηχανήματα με έτος κτήσης μεταξύ 1980 - 89 (ποσοστό 32,6%), ενώ 19 κινηματογράφοι (ποσοστό 20,7%) έμειναν με τις παλαιωμένες μηχανές προβολής (έτος κτήσης προ του 1980). Πρέπει να διευκρινισθεί ότι αρκετοί κινηματογράφοι δεν ανανέωσαν μεν τις μηχανές προβολής, τις μετασκεύασαν όμως έτσι ώστε να λειτουργούν με «λυχνίες». Εάν η προμήθεια μεταχειρισμένων μηχανημάτων με «λυχνία» συνυπολογισθεί στην ανανέωση των μηχανών προβολής, τότε η ποσοστιαία κατανομή νέων και παλαιών μηχανών γίνεται 51,5% και 48,5% αντιστοίχως.

Η διαπίστωση που προκύπτει και από άλλες ενδείξεις για το σημαντικό ρόλο που παίζει το καλά οργανωμένο bar στην λειτουργία των θερινών κινηματογράφων επιβεβαιώνεται από την έρευνα, καθότι 54 κινηματογράφοι (ποσοστό 62,1%) προχώρησαν σε βελτίωση των υποδομών και του εξοπλισμού του bar μεταξύ των ετών 1990 - 94. Για 24 κινηματογράφους (27,6 %) ο εξοπλισμός του bar παραμένει ίδιος από τα έτη 1980 - 89 και για 9 κινηματογράφους (10,3%) ακόμη παλαιότερος (με έτος κτήσης προ του 1980).

Τα προσφερόμενα προϊόντα φαίνεται να παραμένουν σε γενικές γραμμές ίδια, με τα αναψυκτικά και τυποποιημένα προϊόντα (chips, παγωτά κλπ) να εκπροσωπούν το 89,7%.

6 κινηματογράφοι (ποσοστό 6,2%) προσφέρουν και μεζεδάκια παρασκευής

τους ενώ 4 κινηματογράφοι έχουν οργανωμένο bar με αλκοολούχα ποτά.

Δ) Απασχολούμενο προσωπικό.

Όσον αφορά στο απασχολούμενο προσωπικό των θερινών κινηματογράφων, η εικόνα παρουσιάζεται ως εξής κατά θέσεις εργασίας:

1. Ο μηχανικός προβολής είναι συνήθως τεχνικός με έμμισθη θέση. Αυτό συμβαίνει σε 75 κινηματογράφους (77,3%), ενώ σε 22 κινηματογράφους (ποσοστό 22,7%) κάποιο μέλος της οικογένειας που λειτουργεί και διαχειρίζεται τον κινηματογράφο, εκτελεί χρέη μηχανικού προβολής. Η κατάσταση αυτή δεν εμφανίζει διαφοροποιήσεις μεταξύ Αττικής και Θεσσαλονίκης.
2. Αντιθέτως ο ταμίας είναι συχνότερα μέλος της οικογένειας σε 57 κινηματογράφους, (ποσοστό 58,8%), ενώ είναι υπάλληλος ,συνήθως επιφορτισμένος και με άλλα καθήκοντα , σε 40 κινηματογράφους (ποσοστό 41,2%). Και εδώ δεν έχουμε σημαντική διαφοροποίηση κατά περιοχή, με ισοκαταναμημένες τις περιπτώσεις στην Θεσσαλονίκη (50% - 50%).
3. Η καθαρίστρια είναι συνήθως υπάλληλος (σε 60 κινηματογράφους - ποσοστό 62,5%), ενώ είναι μέλος της οικογένειας στους υπόλοιπους 36 κινηματογράφους (ποσοστό 37,5%). Στην Αττική και στην Θεσσαλονίκη δεν υπάρχουν διαφορές.
4. Την διαχείριση του bar είτε έχει ένα μέλος της οικογένειας (σε 47 κινηματογράφους - ποσοστό 49%) είτε κάποιος υπάλληλος (σε 35 κινηματογράφους - ποσοστό 36,5%). Εδώ εμφανίζεται και η περίπτωση ενοικίασης της εκμετάλλευσης του bar από τρίτο πρόσωπο και αυτό συμβαίνει σε 14 κινηματογράφους (ποσοστό 14,6%).

Η περίπτωση της ενοικίασης απαντάται σχεδόν αποκλειστικά στην Αττική (13 κινηματογράφοι), ενώ στην Θεσσαλονίκη μόνο σε ένα κινηματογράφο υπάρχει αυτή η σχέση.

Έντονες διαφοροποιήσεις σχετικά με το απασχολούμενο προσωπικό παρατηρούνται μεταξύ των οργανωμένων κινηματογραφικών εκμεταλλεύσεων και των αντίστοιχων οικογενειακού χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα 41 από τους 44 οργανωμένες επιχειρήσεις (ποσοστό 93,2 %) απασχολούν έμμισθο μηχανικό προβολής, εν αντιθέσει με τις επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι 44,8 %.

Το ίδιο συμβαίνει στους ταμίες, όπου το 50% των απασχολούμενων στις οργανωμένες επιχειρήσεις είναι έμμισθοι, ενώ αντιθέτως το 100 % στις οικογενειακού τύπου είναι άμισθο μέλος της οικογένειας, όπως και στις καθαρίστριες με αντίστοιχα ποσοστά εμμίσθων 81,8% και 13,8%.

Τέλος, την διαχείριση του bar έχουν 25 υπάλληλοι (ποσοστό 56,8 %), στην πρώτη περίπτωση και μόνον 4 (ποσοστό 13,8%) στην δεύτερη.

Ε) Δικαιώματα Προβολής.

Σχετικά με τον τρόπο εξασφάλισης των δικαιωμάτων προβολής της ταινίας, σε 60 κινηματογράφους (ποσοστό 63,2%) ο επιχειρηματίας αποδίδει προκαθορισμένο ποσοστό επί των εισπράξεων στον διανομέα. Σε 30 κινηματογράφους (ποσοστό 31,6%) υπάρχει σταθερή εφάπαξ τιμή ενοικίασης. ενώ σε 5 περιπτώσεις (ποσοστό 5,3%) ακολουθείται συνδυασμός των δύο προηγούμενων συστημάτων.

Στο συγκεκριμένο θέμα υπάρχει έντονη διαφοροποίηση μεταξύ Αττικής και Θεσσαλονίκης. 56 Αθηναϊκοί κινηματογράφοι (ποσοστό 65,9%) ακολουθούν τον τρόπο πληρωμής με ποσοστά, ενώ αντιθέτως το 60% των κινηματογράφων της Θεσσαλονίκης πληρώνει σταθερή τιμή ενοικίασης.

ΣΤ) Ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς και ο τρόπος εκμετάλλευσης του χώρου ποικίλλει κατά περίπτωση. 34 κινηματογράφοι (ποσοστό 35,8%) είναι ιδιοκτησία των επιχειρηματιών που τους εκμεταλλεύονται, 57 κινηματογράφοι (ποσοστό 60%) είναι ενοικιασμένοι χώροι, είτε με προκαθορισμένη τιμή σε μηνιαία βάση (31 κινηματογράφοι), είτε με ποσοστά επί των εισπράξεων (26 κινηματογράφοι). Αξιοσημείωτη διαφοροποίηση εδώ αποτελεί ότι η ενοικίαση με ποσοστά αφορά μόνο κινηματογράφους της Αττικής (κανένα της Θεσσαλονίκης). Τέλος 4 κινηματογράφοι χρησιμοποιούν τον χώρο κατά ελεύθερη παραχώρηση και είναι Δημοτικοί κινηματογράφοι (3 στην Αττική και 1 στη Θεσσαλονίκη)

Όσον αφορά στην εκμετάλλευση του bar, 70 επιχειρηματίες (το 81,4%) το εκμεταλλεύονται οι ίδιοι, ενώ σε 16 περιπτώσεις (18,6 %) έχουμε καθεστώς υπενοικίασης. Και εδώ παρατηρείται απόλυτη υπεροχή στο φαινόμενο της υπενοικίασης στην περιοχή της Αττικής (15 κινηματογράφοι) έναντι της Θεσσαλονίκης (μόνο ένας).

Σημαντική πηγή λοιπών εσόδων αποτελούν οι διαφημιστικές πινακίδες, που συνεισφέρουν στα έσοδα 49 κινηματογράφων. 8 κινηματογράφοι δεν έχουν έσοδα από διαφημίσεις, ενώ για 42 κινηματογράφους το θέμα δεν διευκρινίζεται.

Στο χώρο των θερινών κινηματογράφων οργανώνονται (σε ορισμένες περιπτώσεις) και άλλου τύπου εκδηλώσεις (συνήθως παιδικές παραστάσεις, θέατρο σκιών και μουσικές εκδηλώσεις). Το φαινόμενο παρατηρείται εντονότερα στην Θεσσαλονίκη, όπου οργανώνονται εκδηλώσεις στους 5

από τους 11 κινηματογράφους, ενώ στην Αττική μόνο σε 6 κινηματογράφους.

II. ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά την διεξαγωγή της έρευνας και αφορούν την 5ετία 1989 - 1993, εμφανίζεται η εξής εικόνα, όσον αφορά τον αριθμό των πραγματοποιηθέντων εισιτηρίων :
(Διευκρινίζεται ότι τα στοιχεία αφορούν όσους κινηματογράφους απάντησαν στις συγκεκριμένες ερωτήσεις)

Πραγματοποιηθέντα εισιτήρια (σύνολο κινηματογράφων) Ν. Αττικής + Ν. Θεσσαλονίκης

Έτος	1989	1990	1991	1992	1993
Αριθμός κινηματογράφων	54	69	77	85	93
Σύνολο Εισιτηρίων	924.959	977.096	892.945	864.494	993.590
% Μεταβολή Μ.Ο Εισιτηρίων ανά Θερ. Κιν.		-17,3%	-18,1%	-12,3%	+5%
% Μεταβολή Συνόλου Εισιτηρίων		+5,6%	-8,6%	-3,2%	+15%

Παρατηρείται συνεχής μείωση του αριθμού των εισιτηρίων, τόσο των συνολικά πραγματοποιούμενων (-6,5 % μεταξύ 1989 και 1992), όσο και του μέσου όρου εισιτηρίων ανά θερινό κινηματογράφο (-40,6 μεταξύ 1989 και 1992).

Το 1993 παρατηρείται εμφανής ανάκαμψη, εφ' όσον έχουμε αύξηση του συνολικού αριθμού των εισιτηρίων κατά 15 % έναντι του 1992 και κατά 7,4 έναντι του 1989, διαπίστωση που ερμηνεύουν αφενός η

οργανωμένη προσπάθεια αναβάθμισης πολλών κινηματογράφων και οι δημοτικές παρεμβάσεις, (με κυριότερη την καθιέρωση της α΄ προβολής ταινιών σε θερινούς κινηματογράφους), αφετέρου μια τάση αναστροφής του προτύπου αναψυχής των θεατών, που πιθανολογείται ότι συνεχίζεται και κατά τα επόμενα χρόνια.

Εάν τα προεκτεθέντα στοιχεία αναλυθούν βάσει του διαχωρισμού των θερινών κινηματογράφων σε 3 κατηγορίες και συγκεκριμένα :

- Α) Στις οργανωμένες επιχειρήσεις με έμμισθο προσωπικό, πολλές εκ των οποίων εκμεταλλεύονται και διαχειρίζονται περισσότερες του ενός κινηματογράφους
- Β) Στις επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα , και
- Γ) Στους Δημοτικούς θερινούς κινηματογράφους.

Η διαχρονική εξέλιξη των πραγματοποιούμενων εισιτηρίων έχει ως εξής :

A) Εισιτήρια Θερινών κινηματογράφων - Επιχειρήσεις

Έτος	1989	1990	1991	1992	1993
Αριθμός κινηματογράφων	28	37	42	44	47
Σύνολο Εισιτηρίων	651.713	688.874	600.490	549.096	629.851
Μ.Ο Εισιτηρίων ανά Θερ. Κιν.	23.275	18.618	14.297	12.479	13.401
% Μεταβολή Συνόλου Εισιτηρίων		-20%	-23,2%	-12,7%	+7,4%

B) Εισιτήρια Θερινών κινηματογράφων - Οικογενειακές Επιχειρήσεις

Έτος	1989	1990	1991	1992	1993
Αριθμός κινηματογράφων	21	24	26	29	30
Σύνολο Εισιτηρίων	231.380	228.361	210.808	207.731	211.205

Μ.Ο Εισιτηρίων ανά Θερ. Κιν.	11.018	9.515	8.108	7.163	7.040
% Μεταβολή Συνόλου Εισιτηρίων		-13,6%	-14,8%	-11,6%	-1,7%

Γ) Εισιτήρια Θερινών κινηματογράφων - Δημοτικές επιχειρήσεις

Έτος	1989	1990	1991	1992	1993
Αριθμός κινηματογράφων	5	8	9	12	13
Σύνολο Εισιτηρίων	41.866	59.861	81.648	107.668	152.534
Μ.Ο Εισιτηρίων ανά Θερ. Κιν.	8.373	7.483	9.072	8.972	11.733
% Μεταβολή Συνόλου Εισιτηρίων		-	+21,2%	-1,1%	+30,7%

Κατηγορία (Α): Τα κατ' έτος εισιτήρια βαίνουν μειούμενα από 23275 (Μ.Ο ανά μονάδα του 1989)σε 13401 αντιστοίχως το 1993. Και εδώ παρατηρείται αυξητική τάση το 1993 έναντι του 1992, καθόσον κυρίως αυτού του είδους οι θερινοί κινηματογράφοι καρπώθηκαν τα οφέλη από την α' προβολή ταινιών.

Κατηγορία (Β): Σημαντικότερη είναι εδώ η αντίστοιχη πτώση μεταξύ 1989 και 1993 με Μ.Ο εισιτηρίων 11018 και 7040 αντίστοιχα. Μάλιστα στην κατηγορία αυτή δεν εμφανίζονται καν τα σημεία ανάκαμψης κατά το 1993 και αντιμετωπίζεται έντονο πρόβλημα βιωσιμότητας, εάν εκτιμηθεί ότι ο μέσος όρος εισιτηρίων που εξασφαλίζει βιωσιμότητα κυμαίνεται μεταξύ 12 - 15000 εισιτηρίων.

Κατηγορία (Γ): Ανοδική αντίθετα πορεία ακολουθούν οι δημοτικοί κινηματογράφοι, εφόσον τα 8373 εισιτήρια που είναι ο Μ.Ο του 1989 αυξάνεται, μετά από μικρές διακυμάνσεις, σε 11733 εισιτήρια το 1993 εμφανίζοντας αύξηση 40% εντός της 5ετίας.

III. ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΡΧΗ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας συλλέχθηκαν και βασικά δημογραφικά και κοινωνικά στοιχεία για τους αιθουσάρχες - υπεύθυνους. Κατά διερευνηθείσα παράμετρο, έχουμε :

- Α) Φύλο: Το 87,6% των αιθουσαρχών είναι άνδρες και μόνο το 12,4% είναι γυναίκες
- Β) Ηλικιακή ομάδα: 18 αιθουσάρχες (20%) είναι έως και 40 ετών, γεγονός που φανερώνει την είσοδο νέων ανθρώπων στο επάγγελμα, είτε ως αυτόνομη επιχειρηματική προσπάθεια , είτε ως διαδοχή στην οικογενειακή επιχείρηση, 20 αιθουσάρχες (22,2%) είναι μεταξύ 41 και 50 ετών και 52 αιθουσάρχες (ποσοστό 57,8 %), άνω των 50 ετών, εκ των οποίων μάλιστα οι 21 άνω των 60 ετών. Πρόκειται για παλιούς επιχειρηματίες που εκμεταλλευόμενοι αποδοτικές μονάδες κατάφεραν ν' αντιμετωπίσουν την υπάρχουσα κρίση των θερινών κινηματογράφων και να συνεχίσουν επιτυχώς το επάγγελμα.
- Γ) Οικογενειακή κατάσταση: Το 89% των επιχειρηματιών του χώρου είναι έγγαμοι και μόλις το 11% άγαμοι. Η διαπίστωση αυτή συνδέεται ευθέως και με τον έντονα οικογενειακό χαρακτήρα που έχουν οι κινηματογραφικές επιχειρήσεις, εφ' όσον σε πολλές απ' αυτές υπάρχει μεταβίβαση της διαχείρισης από τους γονείς στα παιδιά (κυρίως στις συνοικιακές). Η προοπτική συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης από τα παιδιά φαίνεται πάντως να μειώνεται, εφόσον 14 αιθουσάρχες (από τους 60 που έχουν παιδιά) δηλώνουν ότι θα υπάρξει διαδοχή τέτοιου τύπου (ποσοστό 23,35). Από τους 14 προαναφερόμενους αιθουσάρχες, οι 6 έχουν επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα.

Δ) Γραμματικές γνώσεις: Το επίπεδο εκπαίδευσης των αιθουσαρχών - υπευθύνων, σε γενικές γραμμές είναι υψηλό εφ' όσον το ποσοστό απόφοιτων Ανώτατης και Ανώτερης εκπαίδευσης είναι 27,7% έναντι 8,5% του αντίστοιχου του γενικού πληθυσμού. Το ποσοστό βέβαια

επηρεάζεται από την ύπαρξη των Δημοτικών κινηματογράφων διότι από τους 26 συνολικά αιθουσάρχες - υπεύθυνους που έχουν Ανώτερη - Ανώτατη εκπαίδευση, οι 11 είναι υπεύθυνοι των δημοτικών κινηματογράφων

Ε) Χρόνος εισόδου στον κλάδο: Το 25,0% των επιχειρηματιών του κλάδου έχει εισέλθει σ' αυτόν προ τεσσαρακονταετίας και άνω (έως και το 1955) αποτελώντας το ιστορικό τμήμα του χώρου, που βίωσε όλες τις κυμάνσεις ακμής και παρακμής των θερινών κινηματογράφων. 32 επιχειρηματίες (ποσοστό 33,3%) εισέρχονται στον κλάδο μεταξύ των ετών 1955 - 1970, χρονική περίοδο που οι θερινοί κινηματογράφοι διέρχονται την μέγιστη ακμή τους, αποτελώντας τον προσφιλέστερο ίσως τρόπο αναψυχής σε ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο. 19 άτομα (ποσοστό 19,8%) αρχίζουν την ενασχόλησή τους με τους θερινούς κινηματογράφους μεταξύ των ετών 1971 - 1985 και τέλος 21 αποτελούν το νέο αίμα του κλάδου (ποσοστό 21,9%) εισερχόμενοι από το 1986 έως το 1993.

Βεβαίως από τους 21 εισελθόντες μεταξύ των ετών 1986 - 93 οι 17 είναι υπεύθυνοι των Δημοτικών κινηματογράφων (12 προερχόμενοι από τον ίδιο το Δήμο και 5 επιχειρηματίες που ενοικίασαν-ανέλαβαν τη διαχείριση Δημοτικών κινηματογράφων).

Είναι πάντως χαρακτηριστική η διαφοροποίηση που έχει επέλθει τα τελευταία χρόνια στην δομή της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται θερινό κινηματογράφο, εάν συνεκτιμηθεί ότι κατά την 10ετία 1985 - 94 εισήλθαν στον κλάδο 39 νέα επιχειρηματικά σχήματα , εκ των οποίων τα 22 οργανωμένες επιχειρήσεις με έμμισθο απασχολούμενο προσωπικό (ποσοστό 56,4 %), τα 12 είναι δημοτικές επιχειρήσεις (ποσοστό 30,7%) και μόνον 5 (ποσοστό 12,8 %) είναι οικογενειακές επιχειρήσεις.

Εκτιμάται πως τον σταδιακό εκτοπισμό των εκμεταλλεύσεων οικογενειακού χαρακτήρα επιφέρουν δύο κυρίως παράμετροι:

1. Μειώνονται οι συνοικιακοί κινηματογράφοι (πλην των περιπτώσεων που τους έχουν επαναλειτουργήσει οι Δήμοι), στους οποίους συχνότερο ήταν το φαινόμενο της οικογενειακού τύπου επιχείρησης.
2. Αυξάνονται οι απαιτήσεις επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικής δυνατότητας των επιχειρηματιών - διαχειριστών θερινών κινηματογράφων, με αποτέλεσμα να κυριαρχούν στο χώρο οι οργανωμένες επιχειρήσεις και μάλιστα οι εκμεταλλεζόμενες περισσότερους από έναν θερινούς κινηματογράφους (ενδεχομένως δε και χειμερινούς), οι οποίες κατά τεκμήριο ν' μπορούν ν' ανταποκριθούν επαρκέστερα στα νέα δεδομένα του χώρου.

IV. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΘΕΡΙΝΑ

Κατά το 1994, έτος διεξαγωγής της έρευνας, λειτουργούσαν 18 Δημοτικοί κινηματογράφοι (εκ των οποίων ένας που μόλις πρωτολειτουργούσε, χωρίς δηλ. στοιχεία λειτουργίας).

Στην περιοχή του Ν. Αττικής υπάρχουν 14 Δημοτικοί κινηματογράφοι, εκ των οποίων ένας στο κέντρο και 13 συνοικιακοί. Σε 11 περιπτώσεις οι κινηματογράφοι λειτουργούν σε οικόπεδα ιδιοκτησίας του Δήμου, ενώ σε 3 είναι νοικιασμένοι χώροι..

Αντιστοίχως στη Θεσσαλονίκη υπάρχουν 4 Δημοτικοί κινηματογράφοι, όλοι συνοικιακοί εκ των οποίων 3 σε ιδιότητα οικόπεδα και 1 σε ενοικιαζόμενο χώρο.

Η νομική μορφή λειτουργίας των θερινών κινηματογράφων σε 9 περιπτώσεις είναι Δημοτική επιχείρηση, ενώ σε 6 υπάγεται στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου.

Η πρωτοβουλία δημιουργίας τους ανήκει, είτε στην προϋπάρχουσα κινηματογραφική Λέσχη της περιοχής (5 περιπτώσεις), είτε στη Δημοτική Αρχή (10 περιπτώσεις).

Σε 3 ακόμη περιπτώσεις δεν διευκρινίστηκε κατά την έρευνα, ούτε η νομική μορφή, ούτε η πρωτοβουλία δημιουργίας.

V. ΠΙΝΑΚΕΣ

Διασταύρωση α) χρονικής περιόδου ανανέωσης εξοπλισμού εν σχέσει με την β) κατάσταση κατά το έτος κτήσης, για τους κινηματογράφους που η σημερινή δ/νση είναι η ίδια από 1941 - 57.

Χρονική Περίοδος Κτήσης

Χαρακ. Εξοπλισμού	Ήχος				Μηχανή Προβολής				Εξοπλισμός Bar			
	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο
Νέος			2	2	1	1		2		1	1	2
Μεταχ/μένος		1		1	1	1		2	1			1
Μεταχ/μένος συν λυχνία												
Σύνολο		1	2	3	2	2		4	1	1	1	3

Διασταύρωση α) χρονικής περιόδου ανανέωσης εξοπλισμού εν σχέσει με την β) κατάσταση κατά το έτος κτήσης, για τους κινηματογράφους που η σημερινή δ/νση είναι η ίδια από 1958 - 74.

Χρονική Περίοδος Κτήσης

Χαρακ. Εξοπλισμού	Ήχος				Μηχανή Προβολής				Εξοπλισμός Bar			
	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο
Νέος		1	17	18	1	1	4	6		2	11	13
Μεταχ/μένος	6	1	2	9	5	1	3	9	4		3	7
Μεταχ/μένος συν λυχνία					4		6	10				
Σύνολο	6	2	19	27	10	2	13	25	4	2	14	20

Διασταύρωση α) χρονικής περιόδου ανανέωσης εξοπλισμού εν σχέσει με την β) κατάσταση κατά το έτος κτήσης, για τους κινηματογράφους που η σημερινή δ/νση είναι η ίδια από 1975 - 86.

Χρονική Περίοδος Κτήσης

Χαρακ. Εξοπλισμού	Ήχος				Μηχανή Προβολής				Εξοπλισμός Bar			
	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο
Νέος		7	13	20	1	10	3	14	2	6	8	16
Μεταχ/μένος		4		4	1	2		3	1	5	1	7
Μεταχ/μένος συν λυχνία						5	3	8				
Σύνολο		11	13	24	2	17	6	25	3	11	9	23

Διασταύρωση α) χρονικής περιόδου ανανέωσης εξοπλισμού εν σχέσει με την β) κατάσταση κατά το έτος κτήσης, για τους κινηματογράφους που η σημερινή δ/νση είναι η ίδια από 1987 - 93.

Χρονική Περίοδος Κτήσης

Χαρακ. Εξοπλισμού	Ήχος				Μηχανή Προβολής				Εξοπλισμός Bar			
	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο
Νέος		2	18	20		1	4	5		5	19	24
Μεταχ/μένος	1	6	5	12	1	9	9	19		3	9	12
Μεταχ/μένος συν λυχνία					2		10	12				
Σύνολο	1	8	23	32	3	10	23	36	8	28	36	

Συνολικός Πίνακας Χρονικής Περιόδου Ανανέωσης Εξοπλισμού.

Χρονική Περίοδος Κτήσης

Χαρακ. Εξοπλισμού	Ήχος				Μηχανή Προβολής				Εξοπλισμός Bar			
	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο	Έως 79	80- 89	90- 94	Σύνολο
Γενικό Σύνολο	7	22	57	86	17	31	42	90	8	22	52	82
Ποσοστά	8,1	25,6	66,3		18,9	34,4	46,7		9,8	26,8	63,4	